

Nd.

556. Nefndarálit

um frv. til l. um breyt. á áfengislögum, nr. 33 9. jan. 1935.

Frá allsherjarnefnd.

Aðalefni þessa frv. felst í 2. gr. þess, þar sem ákveðið er, að loka skuli einhverri eða öllum áfengisútsölum þeim, sem rikið starfrækir nú, ef einfaldur meiri hluti kjósenda óskar þess við almenna atkvæðagreiðslu í viðkomandi kaupstað.

Nefndarmenn töldu, vegna fyrri umræðna um þessi mál, að vera kynni, að þetta aðalákvæði frv. kæmi í bága við gildandi millirikjasamninga. En til þess að ganga fyllilega úr skugga um þetta skrifaði n. utanríkismáladeild stjórnarráðsins þ. 24. f. m. svo hljóðandi bréf:

„Hér með sendum vér yður frumvarp til laga um breyting á áfengislögum, nr. 39 9. jan. 1935, með ósk um upplýsingar um það, hvort ákvæði frumvarps þessa, einkum 2. gr., kunni að koma í bága við millirikjasamninga.

Svar óskast sem fyrst.

Virðingarfyllst.

F. h. allsherjarnefndar neðri deildar Alþingis.

Bergur Jónsson. Vilm. Jónsson.“

Nefndinni barst svo hljóðandi svar, dags. 28. f. m.:

„Ráðuneytið hefir mótttekið bréf háttvirtrar allsherjarnefndar neðri deildar Alþingis, dags. 24. þ. m., þar sem óskað er upplýsinga um það, hvort ákvæði meðfylgjandi frumvarps til laga um breyting á áfengislögum, nr. 35 9. janúar 1935, kunni að koma í bága við millirikjasamninga.

Út af þessu vill ráðuneytið taka fram eftirfarandi:

Þeir milliríkjasamningar, sem helzt koma til greina í þessu sambandi, eru samningur sá milli Íslands og Portúgals, er felst í bréfaskiptum ríkisstjórna beggja landanna frá 9. apríl og 9. maí 1923, sbr. auglýsingu nr. 62 30. des. 1924 í A-deild Stjórnartíðindanna, og samningurinn milli Íslands og Spánar frá 23. júlí 1923, birtur í A-deild Stjórnartíðindanna með auglýsingu nr. 63 30. des. 1924.

Samkvæmt samningum þessum, sem báðir eru enn í gildi (sbr. viðskiptasamkomulagið milli Íslands og Spánar frá 1934, 7. liður erindanna, birt í A-deild Stjórnartíðindanna með auglýsingu nr. 66 12. des. 1934), nýtur Ísland ýmissa hlunninda að því er snertir tolla í þessum löndum, þar á meðal ber sérstaklega að nefna, að íslenzkur saltfiskur nýtur beztukjarameðferðar að því er tolla snertir í báðum löndunum. Til þess að ná þessum samningum, varð Ísland að skuldbinda sig til þess að undanþiggja innflutning á spönskum og portugölskum vínunum, sem ekki er í meira en 21% af vínanda, frá aðflutningsbanninu á áfengi samkvæmt lögum nr. 91 14. nóv. 1917, og var þessi undanþága gerð með lögum nr. 3 4. apríl 1923. Í 3. gr. hinna síðastnefndu laga var svo fyrir mælt, að ákvæði, sem sett kynnu að verða til varnar misbrúkun við sölu og veitingu þessara vína, megi ekki ganga svo langt, að þau geri að engu undanþágu vinnanna frá ákvæðum aðflutningsbannslaganna. Ennfremur segir svo í samningnum milli Íslands og Spánar frá 23. júlí 1923, 2. gr., að Ísland njóti beztukjarameðferðar að því er snertir toll á fiski, „gegn því að Ísland veiti vínunum frá Spáni, sem ekki innihalda meira en 21% af vínanda (alkohol), undanþágu frá ákvæðum íslenzkra laga frá 14. nóv. 1917 um bann gegn innflutningi áfengra drykkja, og gegn því að Ísland ekki með reglugerð um misbrúkun vína setji ákvæði, sem koma í bága við undanþágu spánskra vína frá ákvæðum nefndra laga.“

Í 1. mgr. 2. gr. frv. um breyting á áfengislögum, nr. 33 9. jan. 1935, segir, að „í þeim kaupstöðum, þar sem nú eru áfengisútsölur, skal, þegar meiri hluti bæjarstjórnar eða ¼ hluti kjósenda í hlutaðeigandi kaupstað krefst þess, fara fram atkvæðagreiðsla kosningabærra manna í kaupstaðnum um það, hvort útsölnunni skuli haldið áfram. Einfaldur meiri hluti atkvæða ræður þá úrslitum“. Frumvarp þetta felur því í sér ákvæði, sem eru í ósamræmi við samninginn við Portúgal og virðist brot á samningnum við Spán, samanber framansagt, að því er tekur til vína, sem ekki innihalda meira en 21% af vínanda, með því að í því felast möguleikar til þess að koma algerlega í veg fyrir sölu og væntanlega þá einnig innflutning á þessum vínunum.

Stefán Jóh. Stefánsson.“

Þar sem í framangreindu bréfi, sem er undirritað af ráðherra þeim, sem fer með utanríkismál, er beinlínis staðhæft, að aðalefni frv. ýmist „sé í ósamræmi við gildandi milliríkjasamninga eða virðist brot á þeim,“ treystir n. sér ekki til að mæla með samþykkt þess án þess að samningum þessum hafi áður verið sagt upp, og leggur því til, að frv. verði vísað frá með svo hljóðandi

RÖKSTUDDRI DAGSKRÁ:

Þar sem upplýst er af utanríkismáladeild stjórnarráðsins, að aðalefni þessa frv. sé ýmist í ósamræmi við gildandi milliríkjasamninga eða virðist brot á þeim, telur deildin eigi tilhlýðilegt að samþykkja það að svo stöddu og tekur því fyrir næsta mál á dagskrá.

Alþingi, 21. des. 1939.

Bergur Jónsson,	Thor Thors,	Vilmundur Jónsson,
form.	frsm.	fundaskr.
Garðar Þorsteinsson.	Sveinbjörn Högnason.	